Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

26 април 2017 година*

„Преюдициално запитване — Интелектуална и индустриална собственост — Директива 2001/29/ЕО — Хармонизиране на някои аспекти на авторското право и сродните му права — Член 3, параграф 1 — Публично разгласяване — Понятие — Продажба на мултимедиен плейър — Допълнителни модули (add-ons) — Публикуване на произведения без разрешението на притежателя на правата — Достъп до уебсайтове за поточно предаване (стрийминг) — Член 5, параграфи 1 и 5 — Право на възпроизвеждане — Изключения и ограничения — Законно използване“

По дело C-527/15

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Rechtbank Midden-Nederland (Първоинстанционен съд на Централна Нидерландия, Нидерландия) с акт от 30 септември 2015 г., постъпил в Съда на 5 октомври 2015 г., в рамките на производство по дело

Stichting Brein

срещу

Jack Frederik Wullems, осъществяващ дейност и под името „Filmspeler“,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: M. Ilešič (докладчик), председател на състава, K. Lenaerts, председател на Съда, изпълняващ функциите на съдия във втори състав, A. Prechal, C. Toader и E. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 29 септември 2016 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Stichting Brein, от D. Visser и P. de Leeuwe, advocaten,

— за г-н Wullems, осъществяващ дейност и под името „Filmspeler“, от J. van Groenendaal, D. Stols и F. Blokhuis, advocaten,

— за испанското правителство, от V. Ester Casas, в качеството на представител,

* Език на производството: нидерландски.

— за френското правителство, от D. Colas и D. Segoin, в качеството на представители,

— за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от P. Gentili, avvocato dello Stato,

— за португалското правителство, от L. Inez Fernandes, T. Rendas и M. Figueiredo, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от J. Samnadda, T. Scharf и F. Wilman, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 декември 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 1 и член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Stichting Brein, фондация за защита на интересите на притежателите на авторски права, и г-н Jack Frederik Wullems по повод на това, че последният продава мултимедиен плейър, който дава възможност за свободен достъп до защитени с авторско право аудиовизуални произведения без разрешението на притежателите на авторското право.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съображения 9, 10, 23, 27 и 33 от Директива 2001/29 гласят:

„(9) Всяка хармонизация на авторското право и сродните му права трябва да се основава на висока степен на закрила, тъй като такива права са основни за интелектуалното творчество. Тяхната защита спомага, за да гарантира поддържането и развитието на творческия процес в интерес на авторите, артистите изпълнители, продуцентите, потребителите, културата, промишлеността и публиката като цяло. Интелектуалната собственост следователно е призната за неразделна част от собствеността.

(10) Ако авторите или артистите изпълнители следва да продължат творческата си и артистична работа, те трябва да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения, както и продуцентите, за да бъдат в състояние да финансират това произведение. Инвестициите, необходими за създаването на продукти като звукозаписи, филми или аудио-визуално произведение, и на услуги, например услугите „до поискване“, са значителни. Необходима е адекватна правна закрила на правата върху интелектуална собственост, за да се гарантира наличието на такова възнаграждение и за да се гарантира възможността за задоволителна възвръщаемост от тези инвестиции.

[…]

(23) Настоящата директива следва да хармонизира в по-голяма степен правото на автора на съобщаване на публиката. Настоящото право следва да се разбира в широк смисъл, като обхваща всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването. Това право следва да обхваща всяко такова предаване или препредаване на произведение на публиката по жичен или безжичен път, включително аудио-визуално излъчване. Това право не обхваща други действия.

[…]

(27) Самото предоставяне на физически съоръжения, които имат за цел да позволят или реализират разгласяването, не представлява само по себе си разгласяване по смисъла на настоящата директива.

[…]

(33) Изключителното право на възпроизвеждане следва да е предмет на изключение, за да се разрешат някои действия на временно възпроизвеждане, които имат инцидентен или преходен характер, съставлява[т] неразделна и основна част от технологичния процес, и се извършват с единствената цел да позволят ефективно предаване в мрежа между трети страни от посредник или законно използване на произведение или друг закрилян обект. Съответните действия на възпроизвеждане не би следвало да имат собствена икономическа стойност. Доколкото отговарят на тези условия, това изключение обхваща [действия], които позволяват осъществяването на браузинг, както и действия на кашинг, включително тези, които позволяват ефективното функциониране на системите за предаване, при условие че посредникът не изменя информацията и не пречи на законното използване на технологията, широко призната и използвана от промишлеността за получаване на данни за използването на информацията. Използване се счита за законно, когато е разрешено от титуляр[я] на права или не е ограничено от закона“.

4 Член 2 от Директива 2001/29 е озаглавен „Право на възпроизвеждане“ и гласи:

„Държавите членки предвиждат изключителното право да разрешават или забраняват пряко или непряко, временно или постоянно[,] възпроизвеждане по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, изцяло или частично:

а) за авторите — на техните произведения;

б) за артистите изпълнители — на фиксирането на техните изпълнения;

в) за продуценти на звукозаписи — на техните звукозаписи;

г) за продуцентите — на първото фиксиране на филми, по отношение на оригинала и копията на техните филми;

д) за радио- и телевизионните организации — за фиксирането на техните излъчвания, независимо дали тези излъчвания са предавани по жичен път или по въздуха, включително чрез кабел или спътник“.

5 Член 3 от Директивата е озаглавен „Право на публично разгласяване на произведения и право на предоставяне на публично разположение на други закриляни обекти“ и гласи:

„1. Държавите членки предоставят на авторите изключително право да разрешават или забраняват публичното разгласяване на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставяне на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него.

2. Държавите членки предвиждат за авторите изключително право да разрешават или забраняват предоставяне на публично разположение по жичен или безжичен път по такъв начин, че всеки да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него:

а) за изпълнителите — на фиксираният на техните изпълнения;

б) за продуценти на звукозаписи — на техните звукозаписи;

в) за продуцентите — на първото фиксиране на филми, на оригинала и копията на техните филми;

г) за радио- и телевизионните организации — за фиксирането на техните излъчвания, независимо дали тези излъчвания са предавани по жичен път или по въздуха, включително чрез кабел или спътник.

3. Правата, посочени в параграфи 1 и 2, не се изчерпват чрез акт на публично разгласяване или предоставяне на публично разположение, както е определено в настоящия член“.

6 Член 5, параграфи 1 и 5 от Директивата предвижда:

„1. Временни действия на възпроизвеждане, посочени в член 2, които имат преходен или инцидентен характер, които представляват неразделна и съществена част от технологичния процес и чиято единствена цел е да позволи:

а) предаването в мрежа между трети лица чрез посредник или

б) законно използване

на произведение или закрилян обект, и които нямат самостоятелно стопанско значение, се освобождават от правото на възпроизвеждане, предвидено в член 2.

[…]

5. Изключенията и ограниченията, предвидени в параграфи 1, 2, 3 и 4, се прилагат само в някои специални случаи, които не засягат нормалното използване на произведението или друг закрилян обект, и не засягат неоправдано законните интереси на притежателя на права“.

Нидерландското право

7 Член 1 от Auteurswet (нидерландският закон за авторското право, наричан по-нататък „Законът за авторското право“) гласи:

„Авторското право е изключителното право на автора на литературно, научно или художествено произведение или на неговия правоприемник да публикува това произведение и да го възпроизвежда при спазване на предвидените в закона ограничения“.

8 Член 12 от Закона за авторското право предвижда:

„1. „Публикуване на литературно, научно или художествено произведение“ е:

1°. публикуването на копие от цялото или част от произведението;

[…]“.

9 Член 13a от този закон предвижда:

„Временното възпроизвеждане, което има преходен или инцидентен характер, което представлява неразделна и съществена част от технологичния процес и чиято единствена цел е да позволи:

a. предаването в мрежа между трети лица чрез посредник или

b. законно използване

на произведение, и което няма самостоятелно стопанско значение, не представлява възпроизвеждане на литературно, научно или художествено произведение“.

10 Член 2 от Wet op de Naburige Rechten (Закон за сродните права, наричан по-нататък „Законът за сродните права“) гласи:

„1. Артистът изпълнител има изключителното право да разрешава извършването на едно или няколко от следните действия:

[…]

d. излъчването, преизлъчването, предоставянето на публично разположение или публикуването по друг начин на изпълнението или на запис на изпълнението или на копие от него;

[…]“.

11 Член 6 от Закона за сродните права предвижда:

„1. Продуцентът на звукозаписа има изключителното право да разрешава:

[…]

c. излъчването, преизлъчването, предоставянето на публично разположение или публикуването по друг начин на продуцирания от него звукозапис или на копие от него;

[…]“.

12 Член 7a от Закона за сродните права предвижда:

„1. Продуцентът на първоначалния запис на филми има изключителното право да разрешава:

[…]

c. предоставянето на публично разположение на продуцирания от него първоначален запис на филма или на копие от него;

[…]“.

13 Член 8 от Закона за сродните права предвижда:

„Радио- и телевизионната организация има изключителното право да разрешава извършването на едно или няколко от следните действия:

[…]

e. предоставянето на публично разположение или публикуването по друг начин на записи на програми или на копия от тях, независимо какви технически средства са били използвани за целта […]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

14 Stichting Brein е нидерландска фондация за защита на интересите на притежателите на авторски права.

15 Г-н Wullems продава различни модели мултимедиен плейър на няколко уебсайта, в това число на своя уебсайт www.filmspeler.nl. Плейърът, който се продава с наименованието „filmspeler“, е периферно устройство, което служи като връзка между източника на образ и/или звук, от една страна, и телевизионния апарат, от друга.

16 Г-н Wullems инсталира на плейъра софтуер с отворен код, който позволява отваряне на файлове чрез лесен за използване интерфейс, структуриран на менюта, и интегрира в този софтуер, без да ги изменя, разработени от трети лица и разпространявани в интернет допълнителни модули, някои от които препращат конкретно към уебсайтове, предоставящи защитени произведения на разположение на интернет потребителите без разрешението на притежателите на авторското право.

17 Въпросните модули съдържат връзки, които при активиране с дистанционното на мултимедийния плейър препращат към експлоатирани от трети лица стрийминг уебсайтове, някои от които предоставят достъп до цифрово съдържание с разрешението на притежателите на авторското право, а други — без такова разрешение. По-конкретно, допълнителните модули позволяват да се извлече исканото съдържание от стрийминг уебсайта и с едно кликване да се стартира възпроизвеждането му на продавания от г-н Wullems мултимедиен плейър, свързан с телевизионния апарат.

18 Както следва от акта за преюдициално запитване, г-н Wullems рекламира мултимедийния плейър „filmspeler“ като устройство, което в частност позволява лесно и безплатно да се гледат на телевизора аудиовизуални материали, разпространявани в интернет без разрешението на притежателите на авторското право.

19 На 22 май 2014 г. Stichting Brein отправя покана до г-н Wullems да преустанови продажбата на мултимедийния плейър. На 1 юли 2014 г. фондацията предявява иск пред запитващата юрисдикция за осъждането на г-н Wullems да преустанови продажбата на мултимедийни плейъри от типа на „filmspeler“ или предлагането на хипертекстови връзки, които дават на потребителите незаконен достъп до защитени произведения.

20 Пред запитващата юрисдикция Stichting Brein поддържа, че с продажбата на мултимедийния плейър „filmspeler“ г-н Wullems „публично разгласява“ съответните произведения в нарушение на членове 1 и 12 от Закона за авторското право и членове 2, 6, 7а и 8 от Закона за сродните права. Тези разпоредби трябвало да се тълкуват в светлината на член 3 от Директива 2001/29,

който те транспонират в нидерландското право. В това отношение запитващата юрисдикция приема, че практиката на Съда не позволява да се определи със сигурност дали при обстоятелства като разглежданите в главното производство е налице публично разгласяване.

21 Г-н Wullems пък твърди пред запитващата юрисдикция, че стрийминг на защитени с авторско право произведения от незаконен източник попада в обхвата на изключението по член 13а от Закона за авторското право, който трябва да се тълкува в светлината на член 5, параграф 1 от Директива 2001/29, доколкото транспонира тази разпоредба в нидерландското право. Според запитващата юрисдикция обаче Съдът до този момент не се е произнасял относно значението на изискването за „законно използване“ по смисъла на член 5, параграф 1, буква б) от Директива 2001/29.

22 При тези обстоятелства Rechtbank Midden-Nederland (Първоинстанционен съд на Централна Нидерландия, Нидерландия) решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 да се тълкува в смисъл, че е налице „публично разгласяване“ по смисъла на тази разпоредба, когато дадено лице продава продукт (медиен плейър), на който е инсталирало допълнителни модули, съдържащи хипервръзки към уебсайтове, които пряко предоставят на разположение закриляни с авторско право произведения като филми, сериали и предавания на живо без съгласието на притежателите на правата?

2) От значение ли е за този въпрос:

— дали до този момент закриляните с авторско право произведения изобщо не са били публикувани в интернет със съгласието на притежателите на правата или са били публикувани така само въз основа на абонамент,

— дали допълнителните модули, съдържащи хипервръзки към уебсайтове, които пряко предоставят на разположение закриляни с авторско право произведения без съгласието на притежателите на правата, са свободно достъпни и освен това могат да бъдат инсталирани на медийния плейър от самите потребители, и

— дали уебсайтовете — а заедно с тях и закриляните с авторско право произведения, предоставяни на разположение без съгласието на притежателите на правата — са публично достъпни и без медийния плейър?

3) Трябва ли член 5 от Директива 2001/29 да се тълкува в смисъл, че не е налице „законно използване“ по смисъла на параграф 1, буква б) от тази разпоредба, когато крайният потребител изготвя временно копие на закриляно с авторско право произведение при стрийминг от уебсайт на трето лице, на който това закриляно с авторско право произведение се предлага без съгласието на притежателя или притежателите на правата?

4) При отрицателен отговор на третия въпрос, изготвянето от крайния потребител на временно копие на закриляно с авторско право произведение при стрийминг от уебсайт на трето лице, на който това закриляно с авторско право произведение се предлага без съгласието на притежателя или притежателите на правата, отговаря ли в този случай на критериите на „тристепенната проверка“ по член 5, параграф 5 от Директива 2001/29?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория преюдициален въпрос

23 С първия и втория въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща продажбата на мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство, на който предварително са инсталирани налични в интернет допълнителни модули с хипертекстови връзки към уебсайтове със свободен публичен достъп, които предоставят на публично разположение защитени с авторско право произведения без разрешението на притежателите на авторското право.

24 От член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 следва, че държавите членки трябва да следят за това авторите да имат изключително право да разрешават или забраняват публичното разгласяване на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставянето на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него.

25 Така по силата на тази разпоредба авторите притежават право с превантивен характер, позволяващо им да се противопоставят на евентуалното публично разгласяване на тяхното произведение от възможните му ползватели, за да забранят това разгласяване (решения от 31 май 2016 г., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 30 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 28 и цитираната съдебна практика).

26 След като член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 не уточнява понятието „публично разгласяване“, неговото значение и обхватът му следва да се определят с оглед на целите, преследвани от тази директива, и с оглед на контекста, в който се вписва тълкуваната разпоредба (решение от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 29 и цитираната съдебна практика).

27 В това отношение трябва да се припомни, че от съображения 9 и 10 от Директива 2001/29 следва, че нейната основна цел е да осигури високо равнище на закрила в полза на авторите, като им позволи да получават съответно възнаграждение за използването на техните произведения, по-специално в случаите на публично разгласяване. Следователно понятието „публично разгласяване“ трябва да се разбира в широк смисъл, както е изрично посочено в съображение 23 от тази директива (решения от 31 май 2016 г., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 36 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 30 и цитираната съдебна практика).

28 Съдът освен това подчертава, че понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 предполага индивидуализирана преценка (решение от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 33 и цитираната съдебна практика).

29 От член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 следва, че понятието „публично разгласяване“ обединява два кумулативни елемента, а именно „акт на разгласяване“ на произведение и „публичност“ на разгласяването (решения от 31 май 2016 г., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 37 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 32 и цитираната съдебна практика).

30 За да се прецени дали даден ползвател извършва акт на публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, трябва да се отчетат няколко допълнителни критерия, които не са самостоятелни и са взаимозависими. Ето защо те трябва да се прилагат както поотделно, така и във връзка едни с други, като се има предвид, че в различните конкретни

случаи те могат да се проявяват с много променлив интензитет (вж. в този смисъл решения от 15 март 2012 г., SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, т. 78 и 79, от 15 март 2012 г., Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, т. 30 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 34).

31 Сред тези критерии Съдът подчертава най-напред незаменимата роля на ползвателя. Всъщност този ползвател извършва акт на разгласяване, когато, като съзнава напълно последиците от своето поведение, се намесва, за да предостави на клиентите си достъп до произведение, което е обект на закрила, и по-специално когато без намесата му тези клиенти по принцип не биха могли да ползват разпространеното произведение (решения от 31 май 2016 г., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 46 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 35 и цитираната съдебна практика).

32 По-нататък Съдът уточнява, че понятието „публично“ се отнася до неопределен брой потенциални адресати и освен това предполага наличие на доста голям брой лица (решения от 7 март 2013 г., ITV Broadcasting и др., C-607/11, EU:C:2013:147, т. 32, от 31 май 2016 г., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 41 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 36 и цитираната съдебна практика).

33 Съдът също така напомня, че съгласно постоянната съдебна практика, за да бъде възприета правната квалификация „публично разгласяване“, защитеното произведение трябва да бъде разгласено, като се използва специфичен технически способ, различен от използваните дотогава, или, ако не е използван такъв способ — пред „нова публика“, тоест публика, която не е била вече взета предвид от носителите на авторското право при даването на разрешение за първоначалното публично разгласяване на произведението им (решения от 7 март 2013 г., ITV Broadcasting и др., C-607/11, EU:C:2013:147, т. 26, от 13 февруари 2014 г., Svensson и др., C-466/12, EU:C:2014:76, т. 24 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 37).

34 Накрая Съдът неколкократно подчертава, че не е без значение дали публичното разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 е извършено с цел печалба (вж. по-специално решения от 4 октомври 2011 г., Football Association Premier League и др., C-403/08 и C-429/08, EU:C:2011:631, т. 204, от 7 март 2013 г., ITV Broadcasting и др., C-607/11, EU:C:2013:147, т. 42 и от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 38).

35 На първо място, що се отнася до въпроса дали продажбата на мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство съставлява „акт на разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, трябва да се отбележи, че както следва от съображение 23 от Директива 2001/29, авторското право на публично разгласяване по член 3, параграф 1 обхваща всяко предаване или препредаване на произведението на публика, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването, по жичен или безжичен път, включително аудио-визуално излъчване.

36 Освен това, както следва от член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, за да е налице „акт на разгласяване“, е достатъчно в частност произведението да е предоставено на публично разположение по такъв начин, че всеки човек от съответната публика да може да има достъп до него, без значение дали тази възможност се използва или не (вж. решение от 13 февруари 2014 г., Svensson и др., C-466/12, EU:C:2014:76, т. 19 и цитираната съдебна практика).

37 В това отношение Съдът вече е постановил, че предоставянето в уебсайт на активни интернет връзки към закриляни произведения, публикувани на друг уебсайт без каквито и да било ограничения за достъпа, дава на потребителите на първия уебсайт пряк достъп до тези произведения (решение от 13 февруари 2014 г., Svensson и др., C-466/12, EU:C:2014:76, т. 18; в

този смисъл вж. също определение от 21 октомври 2014 г., BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, т. 15 и решение от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 43).

38 Същата хипотеза е налице и при продажбата на мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство.

39 Наистина, както следва от съображение 27 от Директива 2001/29, самото предоставяне на физически съоръжения, които имат за цел да позволят или реализират разгласяването, като такова не представлява „разгласяване“ по смисъла на Директивата.

40 В това отношение обаче във връзка с поставянето на телевизионни апарати в хотелските стаи Съдът е постановил, че макар „самото предоставяне на физически съоръжения“ като такова да не представлява „разгласяване“ по смисъла на Директива 2001/29, това не променя факта, че това съоръжение може да осигури техническа възможност за публичен достъп до излъчваните произведения. Ето защо, когато чрез инсталирани по този начин телевизионни апарати хотелът разпространява сигнала до настанените в хотелските стаи клиенти, това представлява публично разгласяване, независимо с какви технически средства се предава сигналът (решение от 7 декември 2006 г., SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, т. 46).

41 По същия начин следва да се приеме, че в настоящия случай не става дума за „самото“ предоставяне на физически съоръжения, които имат за цел да позволят или реализират разгласяването. Всъщност, както подчертава генералният адвокат в точки 53 и 54 от заключението си, при пълно съзнаване на последиците от поведението си г-н Wullems предварително инсталира на продавания от него мултимедиен плейър „filmspeler“ допълнителни модули, които позволяват конкретно на купувачите на плейъра да получат достъп до защитени произведения, публикувани на стрийминг уебсайтове без разрешението на притежателите на авторското право, и да гледат тези произведения на телевизионния си апарат (вж. по аналогия решение от 7 декември 2006 г., SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, т. 42). Тъй като това действие позволява между уебсайтовете, които разпространяват незаконно копираните произведения, и купувачите на мултимедийния плейър да се създаде пряка връзка, без която купувачите трудно биха могли да ползват защитените произведения, въпросната дейност не е тъждествена на самото предоставяне на физически съоръжения, за което става дума в съображение 27 от Директива 2001/29. В това отношение от представените на Съда становища личи, че обсъжданите в главното производство стрийминг уебсайтове не са лесно откриваеми за потребителите, а и по-голямата част от тях често се променят.

42 Ето защо следва да се приеме, че поради предварително инсталираните на него допълнителни модули мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство позволява чрез структурирани менюта да се получи достъп до съдържащите се в модулите връзки, които при активиране с дистанционното на мултимедийния плейър предлагат на ползвателите на плейъра пряк достъп до защитените произведения, публикувани без разрешението на притежателите на авторското право, и че предоставянето на такъв плейър трябва да се смята за акт на разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29.

43 На второ място, за да попада съответната дейност в обхвата на понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, защитените произведения трябва също така действително да са разгласявани публично (решение от 7 март 2013 г., ITV Broadcasting и др., C-607/11, EU:C:2013:147, т. 31).

44 В това отношение Съдът пояснява, от една страна, че понятието „публика“ предполага определен праг de minimis, което означава, че това понятие не може да се отнася до кръг от лица, чийто брой е твърде малък, дори незначителен. От друга страна, за да се определи този брой, следва да се вземат предвид кумулативните последици, пораждани от предоставянето на

произведенията на разположение на потенциалните адресати. Затова от значение е не само колко лица имат едновременно достъп до едно и също произведение, но и колко от тях имат последователно достъп до него (вж. в този смисъл решения от 15 март 2012 г., Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, т. 35, от 27 февруари 2014 г., OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, т. 28 и от 31 май 2016 г., Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 43 и цитираната съдебна практика).

45 В настоящия случай следва да се отбележи, че според запитващата юрисдикция доста голям брой лица са закупили мултимедийния плейър „filmspeler“. Освен това обсъжданото в главното производство разгласяване е насочено към всички потенциални купувачи на плейъра, които имат интернет връзка. Тези лица могат едновременно да получат достъп до защитените произведения чрез стрийминг на съответните произведения по интернет. В този смисъл разгласяването е насочено към неопределен брой потенциални адресати и обхваща голям брой лица (вж. по аналогия решение от 7 март 2013 г., ITV Broadcasting и др., C-607/11, EU:C:2013:147, т. 35 и 36).

46 Оттук следва, че с обсъждания в главното производство акт на разгласяване защитените произведения действително са разгласявани „публично“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29.

47 Освен това, що се отнася до въпроса дали тези произведения са разгласявани пред „нова“ публика по смисъла на съдебната практика, цитирана в точка 33 от настоящото решение, следва да се отбележи, че в решение от 13 февруари 2014 г., Svensson и др. (C-466/12, EU:C:2014:76, т. 24 и 31), както и в определение от 21 октомври 2014 г., BestWater International (C-348/13, EU:C:2014:2315), Съдът постановява, че нова е публиката, която носителите на авторското право не са имали предвид, когато са дали разрешение за първоначалното разгласяване. В решение от 8 септември 2016 г., GS Media (C-160/15, EU:C:2016:644, т. 43) Съдът подчертава, че тези съдебни актове потвърждават значението от гледна точка на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 на разрешението на носителя на авторското право върху защитените произведения, до които на даден уебсайт е предоставен свободен достъп, тъй като тази разпоредба предвижда именно че всеки акт на публично разгласяване на произведение трябва да бъде разрешен от носителя на авторското право.

48 Всъщност от упоменатите в предходната точка решения следва, че поставянето в уебсайт на хипертекстови връзки към защитено произведение, до което на друг уебсайт е предоставен свободен достъп с разрешението на притежателите на авторското право върху това произведение, не може да се окачествати като „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. В това отношение Съдът е констатирал, че след като и докато това произведение е свободно достъпно на уебсайта, до който хипервръзката осигурява достъп, трябва да се приеме, че при даването на разрешение за такова разгласяване носителите на авторското право върху това произведение са взели предвид като публика всички интернет потребители, поради което въпросният акт на разгласяване не е извършен пред нова публика. От въпросните решения обаче не може да се изведе същото съображение, когато не е налице такова разрешение (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 42 и 43).

49 Така Съдът най-напред постановява, че когато е установено, че дадено лице, което предлага пряк достъп до защитени произведения, е знаело или е трябвало да знае, че поставената от него хипервръзка осигурява достъп до незаконно публикувано в интернет произведение, предоставянето на тази връзка трябва да се смята за „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29. По-нататък Съдът добавя, че същото важи за случая, в който тази връзка позволява на ползвателите на уебсайта, на който е поставена връзката, да заобикалят ограничителните мерки, които сайтът, на който се намира защитеното произведение, е взел, за да сведе публичния достъп само до своите абонати, тъй като в този

случай поставянето на такава връзка представлява съзнателна намеса, без която посочените ползватели не биха могли да се възползват от разпространените произведения. Накрая Съдът отбелязва, че когато лицето, поставило хипервръзки, го е извършило с цел печалба, от него може да се очаква да направи нужните проверки, за да се увери, че съответното произведение не е незаконно публикувано на сайта, към който препращат посочените хипервръзки, така че следва да се презумира, че поставянето им е извършено при пълно осъзнаване на това, че посоченото произведение е обект на закрила и евентуално че липсва разрешение за публикуване в интернет от носителя на авторското право. При тези обстоятелства и докато тази оборима презумпция не бъде оборена, действието, състоящо се в поставяне на хипервръзка към незаконно публикувано в интернет произведение, представлява „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 (вж. решение от 8 септември 2016 г., GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, т. 49—51).

50 В настоящия случай е безспорно, че продажбата на мултимедийния плейър „filmspeler“ е извършвана при пълно съзнаване на обстоятелството, че предварително инсталираните на плейъра допълнителни модули с хипертекстови връзки осигуряват достъп до незаконно публикувани в интернет произведения. Всъщност, както беше припомнено в точка 18 от настоящото решение, в рекламите на мултимедийния плейър изрично се посочва, че той в частност позволява лесно и безплатно да се гледат на телевизора аудиовизуални материали, разпространявани в интернет без разрешението на притежателите на авторското право.

51 Освен това е неоспоримо, че доставката на въпросния мултимедиен плейър се извършва с цел печалба, като дължимата за този плейър цена се заплаща в частност за да се получи пряк достъп до защитените произведения, поместени на стрийминг сайтове без разрешението на притежателите на авторското право. Както подчертава португалското правителство, основната привлекателна характеристика на такъв мултимедиен плейър за потенциалните купувачи се състои именно във факта, че на него предварително са инсталирани модули, които позволяват на потребителите да получат достъп до сайтове, които предоставят на разположение защитени с авторско право филми без разрешението на притежателите на авторското право.

52 Ето защо следва да се приеме, че продажбата на такъв мултимедиен плейър представлява „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29.

53 По всички изложени съображения на първия и втория въпрос следва да се отговори, че понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща продажбата на мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство, на който предварително са инсталирани налични в интернет допълнителни модули с хипертекстови връзки към уебсайтове със свободен публичен достъп, които предоставят на публично разположение защитени с авторско право произведения без разрешението на притежателите на авторското право.

По третия и четвъртия преюдициален въпрос

По допустимостта

54 В становището си Комисията изтъква, че третият и четвъртият въпрос са хипотетични, тъй като се отнасят до стрийминга на защитени с авторско право произведения, а не до продажбата на мултимедиен плейър.

55 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда в рамките на сътрудничеството между него и националните юрисдикции, въведено с член 267 ДФЕС, само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, е компетентен да прецени — предвид особеностите на делото — както

необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Ето защо, след като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (вж. по-специално решение от 22 септември 2016 г., Microsoft Mobile Sales International и др., C-110/15, EU:C:2016:717, т. 18 и цитираната съдебна практика).

56 Съдът може да откаже да се произнесе по отправен от национална юрисдикция преюдициален въпрос само ако е очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (вж. по-специално решение от 22 септември 2016 г., Microsoft Mobile Sales International и др., C-110/15, EU:C:2016:717, т. 19 и цитираната съдебна практика).

57 Настоящият случай обаче не е такъв. Всъщност се констатира, че третият и четвъртият въпрос имат връзка с действителния спор в главното производство, доколкото в отговор на искане за пояснения, отправено от Съда на основание член 101 от Процедурния правилник, запитващата юрисдикция уточни, че отговорът на тези въпроси ѝ е необходим, за да се произнесе по исканията на ищеца в главното производство, който в частност моли запитващата юрисдикция да постанови, че стриймингът на защитени с авторско право произведения от незаконен източник не е „законно използване“ по смисъла на член 5 от Директива 2001/29.

58 Ето защо посочените въпроси са допустими.

По същество

59 С третия и четвъртия въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали разпоредбите на член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2001/29 трябва да се тълкуват в смисъл, че действията на временно възпроизвеждане с мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство на защитено с авторско право произведение, получавано чрез стрийминг от уебсайт на трето лице, който предлага това произведение без разрешението на притежателя на авторското право, отговарят на условията, предвидени в тези разпоредби.

60 Съгласно член 5, параграф 1 от Директива 2001/29 дадено действие на възпроизвеждане е освободено от обхвата на правото на възпроизвеждане по член 2 само когато отговаря на пет условия, а именно когато:

— това действие е временно,

— има преходен или инцидентен характер,

— представлява неразделна и съществена част от технологичния процес,

— неговата единствена цел е да позволи предаването в мрежа между трети лица чрез посредник или законно използване на произведение или закрилян обект, и

— посоченото действие няма самостоятелно стопанско значение.

61 Следва най-напред да се припомни, че тези условия са кумулативни, в смисъл че и само едно от тях да не е спазено, действието на възпроизвеждане няма да бъде освободено по член 5, параграф 1 от Директива 2001/29 от обхвата на правото на възпроизвеждане, предвидено в член 2 от нея (решение от 16 юли 2009 г., Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, т. 55 и определение от 17 януари 2012 г., Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, т. 26).

62 Освен това съгласно съдебната практика изброените по-горе условия трябва да се тълкуват стриктно, тъй като член 5, параграф 1 от Директивата представлява изключение от установеното в нея общо правило, че притежателят на авторското право разрешава всяко възпроизвеждане на своето защитено произведение (решения от 16 юли 2009 г., Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, т. 56 и 57, както и от 4 октомври 2011 г., Football Association Premier League и др., C-403/08 и C-429/08, EU:C:2011:631, т. 162, определение от 17 януари 2012 г., Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, т. 27 и решение от 5 юни 2014 г., Public Relations Consultants Association, C-360/13, EU:C:2014:1195, т. 23).

63 Това важи с още по-голяма сила, като се има предвид, че въпросното освобождаване трябва да бъде тълкувано в светлината на член 5, параграф 5 от Директива 2001/29, според който то се прилага само в някои специални случаи, които не засягат нормалното използване на произведението или друг закрилян обект и не засягат неоправдано законните интереси на притежателя на правата (решение от 16 юли 2009 г., Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, т. 58).

64 Що се отнася до условието единствената цел на съответния процес да е да позволи предаване в мрежа между трети лица чрез посредник или законно използване на произведение или закрилян обект, запитващата юрисдикция отбелязва, че разглежданите в главното производство действия на възпроизвеждане не са предназначени да осигурят възможност за подобно предаване. Ето защо следва да се прецени дали единствената цел на тези действия е да дадат възможност за законно използване на произведение или закрилян обект.

65 В това отношение, както следва от съображение 33 от Директива 2001/29, дадено използване се счита за законно, когато е разрешено от носителя на съответното право или когато не е ограничено от приложимото законодателство (вж. също решение от 4 октомври 2011 г., Football Association Premier League и др., C-403/08 и C-429/08, EU:C:2011:631, т. 168 и определение от 17 януари 2012 г., Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, т. 42).

66 Доколкото в разглеждания в главното производство случай използването на съответните произведения не е разрешено от притежателите на авторското право, следва да се прецени дали въпросните действия са предназначени да дадат възможност за използване на произведенията, което не е ограничено от приложимото законодателство, като за целите на тази преценка задължително трябва да се вземе предвид обстоятелството, че освобождаването по член 5 от Директива 2001/29 се прилага само в някои специални случаи, които не засягат нормалното използване на произведението и не засягат неоправдано законните интереси на притежателя на правата, както беше припомнено в точка 63 от настоящото решение.

67 В решение от 4 октомври 2011 г., Football Association Premier League и др. (C-403/08 и C-429/08, EU:C:2011:631, т. 170—172) Съдът констатира, че от гледна точка на телевизионните зрители обсъжданите по онова дело мимолетни действия на възпроизвеждане, предпоставка за правилното функциониране на сателитния декодер и телевизионния апарат, правят възможно да се приемат предаванията, съдържащи защитени произведения. В това отношение Съдът стига до извода, че само по себе си приемането на тези предавания, а именно улавянето и гледането им, в тесен кръг, не е действие, което е ограничено от приложимото законодателство, и в случай че става дума за предавания с произход от друга държава членка, подобно приемане на тези предавания трябва да се смята за законно, когато се осъществява посредством

чуждестранно средство за декодиране. Съдът заключава, че единствената цел на разглежданите действия на възпроизвеждане е да позволят „законно използване“ на произведенията по смисъла на член 5, параграф 1, буква б) от Директива 2001/29.

68 По същия начин в определение от 17 януари 2012 г., Infopaq International (C-302/10, EU:C:2012:16, т. 44 и 45) Съдът констатира, че съставянето на резюмета от статии в печата, макар да не е разрешено от носителите на авторското право върху тези статии, не е ограничено от приложимото законодателство, поради което съответното използване не може да се смята за незаконно.

69 Обратно, при обстоятелства като разглежданите в главното производство, и особено предвид съдържанието на споменатата в точка 18 от настоящото решение реклама на обсъждания мултимедиен плейър и предвид посоченото в точка 51 от настоящото решение обстоятелство, че основната привлекателна характеристика на плейъра за потенциалните му купувачи се състои в това, че на него предварително са инсталирани съответните допълнителни модули, следва да се приеме, че по принцип купувачите на плейъра умишлено и съзнателно се възползват от безплатното неразрешено предлагане на защитени произведения.

70 Следва също така да се приеме, че по принцип действията на временно възпроизвеждане с мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство на защитени с авторско право произведения, получавани чрез стрийминг от уебсайтове на трети лица, които предлагат тези произведения без разрешението на притежателите на авторското право, са годни да засегнат нормалното използване на произведенията и да засегнат неоправдано законните интереси на притежателя на правото, тъй като, както отбелязва генералният адвокат в точки 78 и 79 от заключението си, обикновено това води до намаляване на законните сделки с тези защитени произведения, което неоправдано засяга притежателите на авторското право (вж. в този смисъл решение от 10 април 2014 г., ACI Adam и др., C-435/12, EU:C:2014:254, т. 39).

71 Оттук следва, че посочените действия не отговарят на условията, предвидени в член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2001/29.

72 По всички изложени съображения на третия и четвъртия въпрос следва да се отговори, че разпоредбите на член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2001/29 трябва да се тълкуват в смисъл, че действията на временно възпроизвеждане с мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство на защитено с авторско право произведение, получавано чрез стрийминг от уебсайт на трето лице, който предлага това произведение без разрешението на притежателя на авторското право, не отговарят на условията, предвидени в тези разпоредби.

По съдебните разноски

73 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) **Понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество трябва да се тълкува в смисъл, че обхваща продажбата на мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство, на който**

предварително са инсталирани налични в интернет допълнителни модули с хипертекстови връзки към уебсайтове със свободен публичен достъп, които предоставят на публично разположение защитени с авторско право произведения без разрешението на притежателите на авторското право.

2) **Разпоредбите на член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2001/29 трябва да се тълкуват в смисъл, че действията на временно възпроизвеждане с мултимедиен плейър като обсъждания в главното производство на защитено с авторско право произведение, получавано чрез стрийминг от уебсайт на трето лице, който предлага това произведение без разрешението на притежателя на авторското право, не отговарят на условията, предвидени в тези разпоредби.**

Подписи